

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 7. martā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2023/0049(COD)

6896/23
ADD 5

ENT 38
MI 144
COMPET 151
IND 75
CHIMIE 14
AGRILEG 31
ENV 182
IA 33
CODEC 270

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 27. februāris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	SWD(2023) 50 final
Temats:	KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS Pavaddokuments dokumentam Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulu (ES) 2019/1009 groza attiecībā uz ES mēslošanas līdzekļu digitālo marķējumu

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2023) 50 *final*.

Pielikumā: SWD(2023) 50 *final*

Briselē, 27.2.2023.
SWD(2023) 50 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS

Pavaddokuments dokumentam

**Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai,
ar ko Regulu (ES) 2019/1009 groza attiecībā uz ES mēslošanas līdzekļu digitālo
marķējumu**

{COM(2023) 98 final} - {SEC(2023) 99 final} - {SWD(2023) 48 final} -
{SWD(2023) 49 final}

Kopsavilkuma lapa
Ietekmes novērtējums par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (ES) 2019/1009 jeb ES Mēslošanas līdzekļu regulu
A. Rīcības nepieciešamība
Kāda ir problēmas būtība un kāpēc problēma ir nozīmīga ES mērogā?
Mēslošanas līdzekļu regulu piemēro no 2022. gada 16. jūlija, un tā nosaka noteikumus par to, kā ES mēslošanas līdzekļus dara pieejamus iekšējā tirgū. Eiropas Savienībā mēslošanas līdzekļu ražotāji var brīvi izvēlēties vai nu laist savus produktus tirgū kā "saskaņotus produktus" (mēslošanas līdzekļi, kas atbilst Mēslošanas līdzekļu regulas prasībām), un šādi līdzekļi brīvi aprit iekšējā tirgū, vai arī kā "nesaskaņotus produktus" (mēslošanas līdzekļi, kas atbilst katrā ES valstī piemērojamajiem noteikumiem). Šis ietekmes novērtējums attiecas uz ES mēslošanas līdzekļu (t.i., saskaņā ar Mēslošanas līdzekļu regulu tirgū laistu) marķēšanas digitalizāciju. Mēslošanas līdzekļu regulā noteiktās marķēšanas prasības salīdzinājumā ar iepriekšējo regulu ir daudz plašākas. Turklāt nav noteikumu par etiķešu brīvprātīgu digitalizāciju, tātad nav arī minimālo standartu, kā nodrošināt, lai informācija, kas patlaban digitālā formā tiek sniegta brīvprātīgi, būtu kvalitatīva. Šie jautājumi noved pie pirmās problēmas, proti, lietotājiem ES mēslošanas līdzekļu etiķetes ir grūti lasīt. Turklāt plašās marķēšanas prasības, kas noteiktas Mēslošanas līdzekļu regulā, prasa daudz vietas, un tas var būt šķērslis faktiskai produktu brīvai aprītei, jo daudzvalodu etiķešu izvietojumam vajag lielu laukumu. Turklāt dažu veidu informācija, kas jānorāda marķējumā, bieži mainās. Piemēram, organiskos mēslošanas līdzekļos dažādās formās esošu barības elementu saturs dažādās partijās var atšķirties atkarībā no izmantoto ielaidmateriālu kvalitātes. Turklāt daži ekonomikas dalībnieki, kas darbojas nozarē, etiķetes izgatavo no jauna, pirms mēslošanas līdzeklis nonāk pie galalietotājiem, jo šie līdzekļi ir samaisīti, pārpakoti vai pārzīmoti. Mēslošanas līdzekļiem, kurus pārdod nefasētus, turklāt ir vajadzīgas katra klienta vajadzībām pielāgotas lapas, un tas rada nepamatotu administratīvo slogu, ņemot vērā arī beztaras pārdevumu specifiku. Šie jautājumi noved pie otrās problēmas, proti, ražotājiem ES mēslošanas līdzekļu etiķetes ir grūti pārvaldīt.
Kas būtu jāpanāk?
Šai iniciatīvai, salāgojot visu 27 ES dalībvalstu noteikumus, būtu jāpalīdz sasniegt augstu cilvēka, dzīvnieku un augu veselības, drošības un vides aizsardzības līmeni, kā arī nodrošināt mēslošanas līdzekļu iekšējā tirgus efektīvu darbību. Konkrētāk, šai iniciatīvai būtu jāuzlabo ES mēslošanas līdzekļu etiķešu lasāmība un jāpalīdz ekonomikas dalībniekiem etiķetes pienācīgi pārvaldīt.
Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība (subsidiaritāte)?
ES valstīs šo problēmu varētu daļēji atrisināt valsts līmenī, pieņemot pašas savus noteikumus par etiķešu digitalizācijas minimālajiem standartiem, jo šo jautājumu Mēslošanas līdzekļu regula vēl neaptver. Tomēr tas neatrisinātu pirmo konstatēto problēmu, jo uz fiziskajām etiķetēm informācija tiktu sniegta bez jebkādam izmaiņām. Šāda pieeja nenovēršami novestu pie atšķirīgas prakses Eiropas Savienībā un radītu šķēršļus iekšējā tirgus darbībai. Tas varētu radīt nevienlīdzību tādos aspektos kā iespējamie izmaksu ietaupījumi un informācijas sniegšana. Tas palielinātu arī izmaksas nozarei, jo tai būtu jāpielāgojas atšķirīgām digitālās marķēšanas prasībām dažādās ES valstīs. Savukārt tad, ja nosacījumus par digitālu etiķeti ievieš ES līmenī, atšķirīgo praksi salāgošanai ir pievienotā vērtība. Šāda iniciatīva, radīdama vienlīdzīgus konkurences apstākļus, uzlabotu iekšējā tirgus darbību un vienlaikus nodrošinātu augsta līmeņa aizsardzību, ko cenšas panākt ar Mēslošanas līdzekļu regulu. ES rīcības pievienotā vērtība ir arī iespējami apjomradīti ietaupījumi mēslošanas līdzekļu rūpniecībā. Digitālās marķēšanas prasību salāgošana visā ES varētu atvieglot daudzvalodu etiķešu izmantošanu un tādā veidā palīdzēt mēslošanas līdzekļus vairākās ES valstīs izplatīt ar vienu un to pašu etiķeti.
B. Risinājumi

Kādi ir dažādie risinājumi, kā sasniegt izvirzītos mērķus? Vai ir kāds visvēlamākais risinājums? Ja tāda nav, tad kāpēc?

Papildus pamatscenārijam, kad nekas darīts netiek, ietekmes novērtējumā ir apzināti trīs politiskie risinājumi, kurus var kombinēt.

- **1. risinājums** ierosina Komisijai izstrādāt norādījumu dokumentu par digitālo marķēšanu.
- **2. risinājumu** var iedalīt **piecos atsevišķos variantos 2.a–2.e**, kas uz digitālās etiķetes ļauj norādīt dažādu daudzumu informācijas.

Visos risinājumos, kas ievieš digitālu marķējumu, joprojām tiek saglabāta iespēja izraudzīto informāciju marķēt vai nu fiziski uz mēslošanas līdzekļa, vai arī uz digitālas etiķetes. Visi risinājumi, kas ievieš digitālu marķēšanu, turklāt prasa ievērot dažus pamatprincipus, lai aizsargātu galalietotājus un nodrošinātu digitālās informācijas piekļūstamību, pieejamību un kvalitāti.

Visbeidzot, daži no tālāk aprakstītajiem risinājumiem nošķir profesionālos un neprofesionālos lietotājus. Kad ietekmes novērtējumā tika konstatēts, ka tas, *kādu* informāciju mēslošanas līdzekļa lietotāji uzskata par būtisku, kā arī tas, *kā* viņi izmanto etiķeti, ir atkarīgs no lietotāju grupas (piemēram, neprofesionālie lietotāji, tādi kā dārznieki amatieri, kuriem šī nodarbe nav saimnieciskā darbība, etiķetē norādīto tehnisko informāciju bieži vien nesaprot, bet profesionālie lietotāji uz etiķetēm vispār paļaujas mazāk), tika izraudzīti tālāk norādītie risinājumi.

- **2.a** variants atļautu *dažu veidu* informāciju uz etiķetes norādīt tikai digitāli.
- **2.b** variants atļautu *dažu veidu* informāciju uz etiķetes norādīt tikai digitāli, bet nošķirtu profesionālos un neprofesionālos lietotājus.
- **2.c** variants atļautu *lielāko daļu* informācijas uz etiķetes norādīt tikai digitāli.
- **2.d** variants atļautu *lielāko daļu* informācijas uz etiķetes norādīt tikai digitāli, bet nošķirtu profesionālos un neprofesionālos lietotājus.
- **2.e** variants atļautu uz etiķetes tikai digitāli norādīt *dažu veidu* informāciju, kas domāta neprofesionāliem lietotājiem, bet *lielāko daļu* informācijas, kas domāta profesionāliem lietotājiem.
- **3. risinājums** atļautu visu informāciju uz etiķetes tikai digitāli norādīt gadījumos, kad mēslošanas līdzekļus pārdod nefasētus (bez iepakojuma) un kad tos nepārdod galalietotājiem (bet gan rūpnieciskiem lietotājiem – maisījumu ražotājiem, iepakotājiem, pārpakotājiem).

Vēlamais ir **2.a risinājums** kopā ar **3. risinājumu**. Kamēr 2.a risinājums tikai digitāli sniedzamās informācijas tvēruma ziņā ir vispiesardzīgākais, 3. risinājums būtiski palīdz risināt abas apzinātās problēmas, jo tas mērķtiecīgi pievēršas dažiem tirgus segmentiem, kuros digitāla marķējuma ieviešana ir saistīta ar mazu risku, bet sagādā lielus ieguvumus. Šī vēlamā pakete nodrošina izmaksu un ieguvumu ziņā vislīdzsvarotāko pieeju, taču vienlaikus visvairāk ņem vērā digitālo plaisu¹.

Kāds ir dažādu ieinteresēto personu viedoklis? Kuru risinājumu katra no ieinteresētajām personām atbalsta?

Apspriešanās ir apliecinājusi, ka dažu veidu informācijas digitalizācija tiek plaši atbalstīta. Kopumā nozarē ieinteresētās personas nedaudz vairāk atbalstīja 2.a un 2.d variantu (2.d variants ļauj uz digitālu etiķeti pārcelt vislielāko daļu marķējuma informācijas). Atšķirību starp šiem abiem variantiem var izskaidrot ar dažādo digitalizācijas pakāpi dažādos uzņēmumos (74 % respondentu, kas piedalījās sabiedriskajā apspriešanās, norādīja, ka viņi informāciju par mēslošanas līdzekļiem jau sniedz digitāli).

Kas attiecas uz ES mēslošanas līdzekļu etiķešu vispārēju digitalizāciju, publiskā sektora iestādes deva priekšroku 2.a un 2.b variantam, jo īpaši pārejas modelim (proti, pakāpeniskai pārejai uz digitālu marķējumu, tiklīdz ir iegūta uzticēšanās). Par 2.b variantu valsts iestāžu vidū valdīja nevienprātība par to, kādā mērā

¹ Digitālā plaisa apzīmē nošķirumu starp cilvēkiem, kuriem ir piekļuve internetam un kuri spēj izmantot jaunus pakalpojumus, ko piedāvā internetā, un cilvēkiem, kuri no šādu pakalpojumu saņemšanas ir izslēgti.

profesionālo un neprofesionālo lietotāju nošķīrums ir realizējams praksē. 3. risinājumu plaši akceptēja visas ieinteresētās personas (to vidū nozare, publiskā sektora iestādes un mēslošanas līdzekļu lietotāji).
C. Vēlamā risinājuma ietekme
Kādus ieguvumus nodrošinās vēlamais risinājums (ja tāds ir, pretējā gadījumā – galvenie risinājumi)? Ietekmes novērtējumā tiek uzskatīts, ka vēlamo politisko risinājumu paketes radītie kopējie ikgadējie ieguvumi uzņēmumiem ir 6857 EUR mazu un vidēju uzņēmumu gadījumā un 62 833 EUR lielu uzņēmumu gadījumā. Ietaupījumi kompensē tālāk norādītās izmaksas, un paredzams, ka izmaksu ietaupījumi ilgākā termiņā palielināsies. 2.a risinājuma piedāvātā iespēja dažu veidu informāciju norādīt tikai digitāli un 3. risinājuma piedāvātā iespēja digitāli norādīt visu informāciju par mēslošanas līdzekļiem, ko pārdod ekonomikas dalībniekiem, ļautu nozarei ietaupīt izmaksas, jo: • ražotāji, to vidū MVU, joprojām drīkstētu brīvi izvēlēties, vai izmantot digitālu marķējumu. Tātad attiecīgu lēmumu pieņemtu ražotāji, kuri rēķinās ar izmaksu ietaupījumiem vismaz vidējā vai ilgā termiņā; • digitālas etiķetes atjaunināt ir lētāk, tālab ilgākā termiņā izmaksas varētu ietaupīt tāpēc, ka etiķetes būtu jāpārdrukā retāk. Tātad vēlamā risinājumu pakete samazinās marķēšanas izmaksas un sagādās vienlīdzīgus konkurences apstākļus ekonomikas dalībniekiem. Marķēšanas izmaksas samazināsies gan tāpēc, ka etiķetē būs iekļauts vairāk valodu, gan tāpēc, ka tās vairs nebūs jāpārdrukā izmaiņu dēļ. Ietekmes novērtējums apliecina: jo vairāk etiķetē norādāmās informācijas (un jo īpaši strauji mainīgas informācijas) atļauts sniegt digitāli, jo vairāk izmaksu izdodas ietaupīt nozarei. Šā iemesla dēļ būtiskas priekšrocības sagādātu 3. risinājums. Otrkārt, 2.a risinājums nozīmē, ka visa ar drošību saistītā informācija saglabājas uz fiziskās etiķetes. Samazinot informācijas apjomu, kas jānorāda uz fiziskās etiķetes, drošības informācija būs labāk redzama, tātad tiks sekmēta veselības un vides aizsardzības mērķa sasniegšana. Tā kā 3. risinājums aptver specifiskus produktus (proti, nefasētus mēslošanas līdzekļus, ko pārdod bez iepakojuma, vai mēslošanas līdzekļus, ko paredzēts kombinēt un samaisīt, pirms tie sasniedz galalietotāju), visu informāciju par produktu, tai skaitā drošības informāciju, sniegt digitālā formā šādā gadījumā tiek uzskatīts par pieņemamu. Visbeidzot, šo vēlamo risinājumu paketi ir vieglāk piemērot un īstenot, jo profesionālie un neprofesionālie lietotāji netiek nošķirti. Pašā Mēslošanas līdzekļu regulā šāds nošķīrums nepastāv. Pretējā gadījumā ražotājiem mēslošanas līdzekļi būtu jāparedz vai nu tikai vienas, vai tikai otras kategorijas lietotājiem un izpildes panākšanas iestādēm nāktos pārbaudīt, vai profesionāliem lietotājiem domātie mēslošanas līdzekļi netiek pārdoti neprofesionāliem lietotājiem.
Kādas ir vēlamā risinājuma izmaksas (ja tāds ir, pretējā gadījumā – galveno risinājumu izmaksas)? Ietekmes novērtējumā pieņemts, ka gan 2.a–2.e risinājuma, gan 3. risinājuma gadījumā konkrēta uzņēmuma izmaksas par informācijas sniegšanu digitālā formātā būtu teju identiskas. Neraugoties uz to, ka rodas vienreizējas izmaksas (t. i., izmaksas par kvadrātkodu lasīšanas aprīkojuma iegādi un etiķešu dizaina izmaiņām, aplēstas 14 998 EUR apmērā lieliem uzņēmumiem un 1796 EUR apmērā MVU), un pastāvīgās izmaksas (piemēram, personāla pārkvalificēšanas, aprīkojuma amortizācijas un lietotņu un tīmekļa lapu uzturēšanas izmaksas, aplēstas 2700 EUR apmērā lieliem uzņēmumiem un 1170 EUR apmērā MVU), sagaidāms, ka 2.a risinājums kombinācijā ar 3. risinājumu palīdzēs ietaupīt izmaksas (kā skaidrots iepriekšējā iedaļā).
Kāda būs ietekme uz MVU un konkurētspēju? Politiskie risinājumi, kas MVU rada nesamērīgus traucēkļus, piemēram, risinājumi, kas ierosina obligātu digitālu marķēšanu, tika atmetti jau agrīnā stadijā. 2.a risinājums kopā ar 3. risinājumu ļautu MVU – tieši tāpat kā lielākiem uzņēmumiem – izmantot digitālā laikmeta sniegtās priekšrocības un samazinātu iespējamo slogu. Tomēr jāpiezīmē, ka salīdzinājumā ar lieliem uzņēmumiem MVU ir nedaudz (nebūtiski) mazāk gatavi informāciju par saviem produktiem sniegt tiešsaistē. Pamatojoties uz sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, redzams, ka informāciju par saviem produktiem digitāli jau sniedz 70 % MVU – salīdzinājumā ar 79 % lielo uzņēmumu. Tas parāda, ka MVU, visticamāk, gūtu labumu

no brīvprātīgas digitālās marķēšanas ieviešanas. Ja marķējumā norādāmo informāciju būtu atļauts no fiziskas etiķetes pārvietot uz digitālu etiķeti, tiktu sekmēta to uzņēmumu konkurētspēja, kuriem grūtības sagādā nelielais etiķešu izmērs. Ja uz fiziskās etiķetes būtu jānorāda mazāk informācijas, mēslošanas līdzekļu brīva aprīte visās 27 ES valstīs uzlabotos. Ja daļa informācijas tiktu pārvietota uz digitālu etiķeti un tāpēc uz fiziskās etiķetes varētu norādīt informāciju vairāk valodās, mēslošanas līdzekļus vairākās ES valstīs varētu izplatīt daudz izmaksefektīvāk, un tas veicinātu lielākas investīcijas un apjomradītus ietaupījumus.
Vai būs būtiska ietekme uz valstu budžetu un pārvaldes iestādēm?
Nē, lai gan ES valstīm var rasties zināmas izmaksas par pielāgošanos jaunajai regulai. Tomēr, tā kā tām jau ir digitālā pratība un tās savu profesionālo spēju robežās strādā ar digitālām ierīcēm, būtisku ietekmi/slogu tas neradīs.
Vai ir paredzama cita būtiska ietekme?
Cita būtiska ietekme nav apzināta.
Proporcionalitāte?
Vēlamais risinājums atbilst proporcionalitātes principam. Tas nepārsniedz izvirzīto mērķu sasniegšanai vajadzīgo rīcību. Etiķešu digitalizācija arī turpmāk būs fakultatīva. Kad vien tā tiks izmantota, papildus tiks ievēroti vispārīgie digitālās marķēšanas principi, lai nodrošinātu digitāli sniegtās informācijas kvalitāti un piekļūstamību. Saskaņā ar pieeju, kas izvēlēta ķīmikāliju (CLP regula) un mazgāšanas līdzekļu digitālajai marķēšanai, līdz ar digitālās marķēšanas jomā uzkrāto pieredzi un uzticēšanos nākotnē varētu būt iespējams digitāli pieejamās informācijas apjomu palielināt, un tas nozarei varētu pavērt vēl lielākas vienkāršošanas iespējas.
D. Turpmākā rīcība
Kad politika tiks pārskatīta?
Jaunā regula tiks izvērtēta Mēslošanas līdzekļu regulas darbības vispārējā izvērtēšanā, kas plānota 2026. gadā.